

ПОГОРЄЛОВА Т.О., доц., каф. ОБтаУП, НТУ «ХПІ»

ГАЛЬМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Зміни в економіці України вимагають підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств. Конкурентних переваг будь-якого підприємства досягають завдяки впровадженню інновацій - нового або значно поліпшеного продукту або процесу, нового організаційного методу, нової технології. Проте відсутність дієвих стимулів до інноваційної діяльності та державної підтримки промислових підприємств свідчить про те, що належних умов та середовища для інноваційного підприємництва в Україні так і не створено.

Упровадження дієвих стимулів для активізації інноваційної діяльності на промислових підприємствах стає актуальним завданням, вирішення якого дозволить забезпечити економічне зростання країни.

Активізація економічних процесів визначає перехід підприємств на інноваційний тип розвитку, що дозволяє забезпечити стійке функціонування підприємства за рахунок ефективного використання власних потенційних можливостей, підвищення зростання продуктивності виробничих ресурсів, зосередження зусиль по розвитку сфери науки і техніки.

Стан інноваційної діяльності в Україні не відповідає сучасному рівню розвитку інноваційних процесів в країнах, для

яких інноваційний розвиток є ключовим вектором економічної стратегії.

Протягом 2016 року на інновації підприємства витратили 23,2 млрд. грн., у тому числі на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення – 19,8 млрд. грн., на внутрішні та зовнішні науково-дослідні розробки – 2,4 млрд. грн., на придбання існуючих знань від інших підприємств або організацій – 0,1 млрд. грн. та 0,9 млрд. грн. – на іншу інноваційну діяльність (уключаючи проектування, навчання, маркетинг та іншу відповідну діяльність (інші витрати).

Найбільше коштів витрачено підприємствами Дніпропетровської, Харківської, Вінницької областей та м. Києва; серед видів економічної діяльності – підприємствами металургійного виробництва, добування природного газу, виробництва харчових продуктів, машин та устаткування, виробництва автотранспортних засобів.

Для активізації інноваційної діяльності підприємств потрібні належні кошти. На жаль, держава виділяє лише 1-2% від загального обсягу необхідних коштів, внаслідок чого основним джерелом фінансування інноваційної діяльності залишаються власні кошти підприємств.

Серед чинників, які стримують розвиток інноваційних процесів на промислових підприємствах, необхідно зазначити такі: недостатність власних та запозичених коштів підприємств для впровадження інноваційної продукції; недосконалість чинного законодавства стосовно фінансування інноваційних програм та податкового стимулювання; неналежна участь державних та регіональних органів щодо керівництва, координації та контролю робіт із впровадження інноваційних проектів; не врахування на державному та регіональному рівні позитивного зарубіжного досвіду щодо пільгового оподаткування та довгострокового пільгового кредитування проектів.

Для стимулювання інноваційної діяльності у промисловій галузі необхідні: мотивація працівників до інноваційної діяльності, зменшення міграції вчених; законодавчі зміни у галузі інноваційної діяльності щодо пільг і стимулів (зниження податків для підприємств, які розвиваються; удосконалення амортизаційної політики); розширення джерел фінансування; тісна співпраця з іноземними підприємствами, обмін досвідом; активізація діяльності технопарків шляхом державної підтримки; розширення

практики надання інноваційним підприємствам середньострокових кредитів із зниженням процентної ставки.

Для успішного реформування вітчизняної промисловості Україні доцільно приєднатися до процесу створення глобальних мереж інноваційної діяльності, серед яких провідне місце займають Європейська бізнес-мережа (European business network – EBN) і мережа інноваційних центрів (Innovation Relay Centers – IRC).

Основні зусилля вітчизняних підприємств слід направити на розширення не тільки внутрішнього українського ринку, а й світових ринків, на збільшення своєї частки на цих ринках за рахунок виробництва конкурентоспроможної продукції, що можливе лише на інноваційній платформі.

Список літератури:

1. Захарін С.В. Активізація інноваційної діяльності промислових підприємств / С.В. Захарін // Фінанси України. – №1. – 2004. – С. 13;
2. Лебедева Л.В. Сучасна інноваційна політика держави в Україні: проблеми та перспективи реформування [Електронний ресурс] / Л.В. Лебедева // Ефективна економіка. – 2014. – №1. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua>;
3. Погорелова Т.О. Инновационные процессы на предприятиях / Т.О. Погорелова, Т.М. Шередега // Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». Збірник наукових праць. Тематичний випуск: Технічний прогрес і ефективність виробництва. – Х. : НТУ «ХПІ». – 2008. – № 55(1). – С.104-105;
4. Погорелова Т.О. Інноваційна культура сучасного підприємства / Т.О. Погорелова, О.І. Колотюк, А.С. Шевченко // Вісник нац. техн. ун-ту «ХПІ» : зб. наук. пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. – Х. : НТУ «ХПІ». – 2014. – № 65 (1107). – С. 86-90;
5. Романчик Т.В. Аналіз стану інноваційної активності економіки України [Текст] / Т.В. Романчик // Бізнес-інформ. – 2014. – №5. – С. 111-115;
6. Барташевська Ю.М. Аналіз інноваційного розвитку машинобудування України [Текст] // Ю.М. Барташевська // Наук. вісн. Херсон. держ. ун-ту / Сер.: Екон. науки. – 2014. – С. 15-17;
7. Безручко О.О. Основні проблеми інноваційного розвитку промислових підприємств України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/14_NPRT_2010/Economics/66560.doc.htm;
8. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.